

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. január 2.

1. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A száz éves

Petőfit ünnepelték és ünnepelik az egész világon. Petőfi száz éves s a Petőfi versek ma frissebbek mint valaha. A Petőfikultusz eleve-nőbb, mint bármikor. Petőfi emlé-két nem kellett a multak sirjából kiásni, ott élt és ott él a szívek-ben. Petőfi száz éves és még mindig életerős ifju, sőt talán fiatalabb, mint valaha volt, fiatalabb, mert harcosabb, mert forradalmibbnak hat ma, mint a szabadságharc idején. Az aggodó cenzor ma gondteljesebben hajol a Petőfi-versek fölé, mint egykori elődje, vörös ironja kegyetlenebbül huz keresztül a lángoló sorokon és a színészt ki a nem „gutgesinnt” Petőfi-verset szavalni meri, ma rendőri felügyelet alá kerül és „aggályos személy”-nek nyilvánítják ugyanabban a városban, hol bengáli fényvel világítják ki emlékezetét. Ünnepli az egész világ és milyen elenyésző cse-kélyesség az, amit eszméből a világ valóra váltott!

Mert nagy a tanulság, nagy és erőt adó. Ime, a 26 éves géniusz, kinek Anteusz-földje a szabadság volt s mert megalkuvás a feltétel nélkül volt harcos papja a sza-badság istenének, égi ajándékban van része: része az örök fiatalság. Fiába akarja a klasszikus halottak közé nyomni az irodalomtörténet, a költő kitépi magát a borzalmas kezek közül, mert lángostort fonó szavai aktuálisabbak, mint valaha, a hazát mindig szájukon viselő hangosok fórumi tolongását ma több joggal ostromozhatja, mint porhüvelyének életében. Petőfi a szabadság proféta katonája nem tud klasszikus lenni, mert eleven forradalmi szabadsághős ő mais.

Nincs ok tehát a csüggedésre, aki befogta magát a népboldogít-ás szekerébe, aki tehetségével azon munkál, hogy letörje a népek kezéről minden fajtájú elnyomás bilincset, aki szembeszáll a haladás kerékkötőivel és az emberek közé emelt kínai falakat a testvéresítő demokrácia szeker-céjével lerombolni segít, aki nem a királyok szolgája akar lenni, hanem a költőkirály saruinak meg-poldója, — annak nem lehet el-csüggedni az emberi gonoszság, ostobaság és képmutatás tapasztalásán, mert az nem a kérész-életű mának él, hanem az embe-riség nagy üdvén dolgozik.

Száz éve hogy megszületett a magyar demokrácia szimbóluma. Csak rája kell gondolnunk, hogy erőt vegyünk a sötétség lovagjain és el ne csüggedünk, ha rága-lom, erőszak és gyalázkodás dobja közénk tüzcsovéit. Fejünket kell, hogy magasan hordjuk, mert az igazi demokráciáé az igazság és a jövő.

A kmetpárt be akar lépni a kormányba

Tovább tárgyalnak a muzulmánok — A választási harc előkészületei

Beogradból jelentik: A kormány-nak a muzulmánokkal folyó tár-gyalásai még mindig nincsenek befejezve. *Karamehmedovics* va-sárnap Szarajevóba utazott, hogy ott a főbizottsággal érintkezésbe lépjen. Hír szerint a muzulmánok már *hajlandók mérsékelni kívánsá-gaikat*. A hét folyamán Beogradba utaznak *Moglaics* és *Vilovics* is, akik teljes felhatalmazást fognak kapni a főbizottságtól a tárgyalá-sok befejezésére.

A radikálisok között még min-dig nagy ellenszenv mutatkozik a muzulmánoknak a kormányba való bevonása ellen, mert azok a Spahó-csoporttal még mindig nem szakították meg tárgyalásaikat.

A kmetpárt részvétele a kor-mányban is még mindig foglal-koztatja a politikai közvéleményt. A Tribuna értesülése szerint a kmetpárt vasárnap Ljublyanán megtartott ülésén *elhatározták, hogy belépnek a kormányba*. A párt delegátusai már el is utaztak Beo-gradba és érintkezésbe léptek a kormánnyal.

Ma az a helyzet, hogy a radi-kálisok előtt szimpátikusabb a

kmetpárt bevonása a kormányba, mint a muzulmánoké.

Protics jelöltsége

Beogradból jelentik: Hétfőn na-gyobb deputáció érkezett Kruse-vácról Beogradba, hogy *Protics* Sztójánt felszólítsa, vállalja el is-mét a kerületben a radikálistpárt jelöltségét mint listavezető. *Pro-tics* délután fogadta a küldöttsé- get és elfogadta a radikálistpárt megbízását.

Demokrata-földmí- vespárti paktum.

Beogradból jelentik: Radikális lapok szerint *Jovanovics* Joca a földmivespárt nevében egyezséget kötött *Dividovics* Ljubával a de-mokratapárt elnökével. A meg- egyezés szerint a földmivespárt azokban a kerületekben, ahol nem fog önállóan föllépni, a demokrata-pártot fogja támogatni és viszont. A Tribuna ehhez a hírhez azt a kommentárt fűzi, hogy ennek a megegyezésnek nincs sok értéke, mert a földmivespárti szavazók többsége nem *Jovanovics*ék, ha-nem az *Avramovics* csoport mö-gött áll.

Még mindig tanácskoznak a magyarok választójogáról

Mátics képviselő elmondja a nemzetiségi jogfosztás történetét

A subotica ifjusági demokrata szervezet vasárnap délután *dr. Maga-rasevits* Sándor ügyvéd elnöklésével ülést tartott, amelyen mint vendég *Matics* Ivo képviselő és *Dobano-vacski* Pál főispán is megjelent.

A gyűlésen először az ifjuság képviselői beszéltek *Nikovics* Milos, *Szobotics* Gyura és *Szurovics*, akik az ifjusági mozgalom élén állanak, beszédeikben olyan hangnemet ütöt-tek meg, amely méltóan képviselte az ifjui lelkesedéstől áthatott tisztul-tabb demokratikus világnézetet. A sovén érzelmeken felülemelkedő meg- értést és megbecsülést hangsúlyozták a más nemzetiségekkel szemben és egyenlő jogokat, egyenlő elbánást kívántak a nemsláv nemzetiségi pol-gárok részére.

A gyűlés közönsége nagy megér-téssel fogadta ezeket a beszédeket.

Matics Ivo képviselő ezután hosz-szabb beszédben ismertette a demo-krata-párt működését. Elmondta a párt megalakulását, hangsúlyozva, hogy a demokrata-párt volt az egyet- len, amely a feltétlen nemzeti egy-ség alapján állott. A radikális-párt ezzel szemben speciálisan szerb párt volt és nagyszerb ideológiát követ. Ismertette azokat a kompromisszu-mokat, amelyeket a párt kénytelen

volt megkötni. A párt legnagyobb eredménye az alkotmány létesítése volt. Az alkotmány után még egész sor fontos törvényt hozott a parla-ment a demokrata-párt közreműkö-désével. *A rokkanttörvényt, tisztvi-selőtörvényt és agrártörvények meg-hozatalát azonban a radikális-párt megakadályozta*. Ezért éles szavak-ban kritizálja *Pasics* és a radikálisok magatartását.

Hangsúlyozza a párt teljes egy-ségét. A párt most új orientációt fog keresni, mert a radikálisokkal nem hajlandó többé együttműködni. Valószínűnek tartja, hogy a radiká-lisok a horvát blokkal fognak kap-csolatot keresni, de nem a nem-zeti egység, hanem a szerb és hor-vát törekvések szellemében.

Az ifjusági szónokok beszédeinek hatása alatt egy újabb felszólalásá-ban *Matics* Ivo igyekezett a demo-krata-pártot megvédeni azokkal a támadásokkal szemben, amelyeket a magyarokat ért jogfosztással szem-ben a magyar sajtó részéről érték.

Szerinte a *demokratapárt a teljes nemzetiségi egyenjogúság alapján áll, amit sikerült az alkotmány ren-delkezéseiben is kifejezésre juttatni*. Hogy most még sincsenek benne a magyarok a választói névjegyzé-

kekben, arra nézve a következőket mondotta el:

— A mult választásokkor még nem járt le az opciós jog, tehát nem szavazhattak még a magyarok. *Most azonban már teljes jogu ál-lampolgárok. Ez azonban csak pa-piron van így, a valóság máskép fest*. Ez sajnálatosan igaz és a radi-kálisok ezt most a demokraták ellen akarják kihasználni, teljesen alap-talanul.

Ő tagja volt annak a pártközi bizottságnak, amely a választói törvényt tárgyalta. „Magam va-gyok tanu arra — mondotta — hogy ebben a bizottságban egy radikális képviselő, egyetemi tanár, aki a subotica kerület-ben volt listavezető, (Felkiáltá-sok: *dr. Radovics István!*) fel-állott és azt követelte, hogy a nemzetiségeknek ne adjunk vá-lasztójogot. Mi demokraták va-lamennyien ellene voltunk, már azért is, mert az alkotmány on kívül a békeszerződés is köte-lez bennünket arra, hogy a nemzetiségeknek teljes jogaik legyenek. Azt is megmondot-tuk, hogy ezt a kérdést továbbra is bolygatni fogjuk, ha a radi-kálisok nem hagyják annyiban. *Pribicevics* miniszter kabinetjé-ben a vajdasági demokrata kép-viselők külön értekezletet is tar-tottak ebben az ügyben és el-határozták, hogy minden erővel vissza fogjuk verni ezt a jog-fosztási kísérletet. Erre a radi-kálisok a törvényhozásban el-hallgattak. A radikálisok ezt azért kísérelték meg, mert tud-ták jól, hogy ha a magyarok és svábok is szavazni fognak, nekik végük van a Vajdaság-ban.”

— A következmények meg-mutatták, hogy a magyarokat a törvény ellenére mégis kihagy-ták a névjegyzékből. Azt mond-ják, hogy a demokrata belügy-miniszter titkos rendeletére tör-tént ez. Ez igaz, de nem sza-bad elfelejteni, hogy *Marinko-vics* nem a párt, hanem *Pasics* kormányának volt a minisztere és ez mindent megmagyaráz. Viszont aktákkal bizonyítható, hogy *Timoujevics* miniszter a vajdasági demokrata képviselők követelésére adta ki rendelet-tét, amely a jogfosztás jóvá-tételét rendeli el büntetés terhe mellett.

— Én azonban az első nap-tól kezdve, mióta tiszta radi-kális kormányunk van, tudom, hogy mégis megfosztják a ma-gyarokat választójoguktól.

Feltétlenül megbízható értesü-lésem van arról, hogy nincsen ennek a kormánynak egyetlen minisztertanácsí ülése sem, amelyen szóba ne kerülne a ma-gyarok választójoga. Éppen

tegnap közölte velem egy nagyon befolyásos radikális politikus, aki nagyon közel áll a miniszterelnökhöz, hogy a magyarok nem fognak szavazni ezen a választáson.

— Ezek szerint tehát jogtalanul érik a pártot a magyar sajtó részéről történt támadások. A demokratapárt mindent megtett, amit programja, is előírt, hogy minden polgárnak egyenlő jogokat biztosítson.

Matics beszéde után a gyűlés szervezeti kérdéseket tárgyalt és új vezetőséget választott.

A demokraták pancsevői kongresszusa

Távíratilag tiltakoztak a királynál a tisztviselők áthelyezése ellen

A vajdasági demokrata párt december 31-ikén, vasárnap délelőtt Pancsovön kongresszust tartott, amelyen valamennyi vajdasági demokratapárti képviselő, valamint a vajdasági pártok delegátusai vettek részt. A gyűlés elnökül Jaksics Zsarkó dr.-t, alelnökké Dobánovics Pál volt suboticei főispánt, titkárokká dr. Boskovic Dusánt és Tomicsot választották meg. A kongresszus egyhangúlag bizalmat szavazott a nemzeti gyűlési képviselőknek eddigi működésükért.

A gyűlésen dr. Bogán Milos képviselő a politikai helyzetről, dr. Miatovics Svetomir képviselő a választójogi törvényről, dr. Boskovic Dusán a választási taktikáról, Matics Ivo a demokrata pártnak a nemzeti kisebbségekkel szemben fennálló viszonyról és dr. Jaksics Zsarkó az agrárkérdésről referált. Valamennyi szónok erősen támada a radikális pártot és azt hangoztatták, hogy a radikálisok arra törekedjenek, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozókat megfossszák választói jogosultságuktól.

Az egyes referátumokat a kongresszus tudomásul vette és elhatározta, hogy a kormányváltozás után bekövetkezett tömeges tisztviselőváltások miatt távirati tiltakozást intéznek a királynak. Ennek értelmében a következő táviratot küldték Öfelsége kabinetirodájának:

„A vojvodinai demokrata szervezetek képviselői a pancsevői kongresszuson összegyűlve azzal a kérelemmel fordulnak Felségedhez, vegye tudomásul, hogy a kormány szolgálati okok nélkül, tisztán pártérdekekből áthelyezi és üldözi azokat az egyébként kifogástalan tisztviselőket, akik más párthoz tartoznak, amivel a kormány az állam tekintélyét sérti és egzisztenciákat tesz tönkre. Különösen sok a panasz egyes agrártisztviselőkre, akik a törvényben biztosított jogokat csak a kormány hiveivel szemben ismerik el, a többiek azonban elűtik jogaiktól. A szervezetek képviselőinek nevében alattvalói hódolatomat fejezem ki Felségednek.

Dr. Jaksics Zsarkó
a kongresszus elnöke.

Ezután a kongresszus hosszabb üdvözlő táviratot küldött Pribicevics Szvetozárnak. A gyűlés után nagy bankett volt, amelyen több szónoklat hangzott el.

A radikális párt gyűlései.

Becskerekéről jelentik: A radikális párt Turskibecsejen vasárnap

értekezletet tartott, amelyen az ottani járás valamennyi községének kiküldöttei részt vettek. A becskereki pártszervezetet dr. Mihajlovics Jovan képviselte a gyűlésen. Hétfőn délelőtt Kovacsics volt a radikális pártnak gyűlése.

Pribicevicset inzultálták Zagrebben

A demokratapárt zagrebi előértekezlete

Zagreből jelentik: Szombaton este a demokratapárt előértekezletet tartott, amelyen Pribicevics és a párt többi miniszterviselt tagjai is megjelentek. Az értekezleten Demetrovics volt királyi helytartó hosszabb beszédet tartott, amelyben erősen hangoztatta a párt királyhűségét.

Vasárnap tartották meg a Musik-Hallban a párt országos nagygyűlését, amelyen az összes horvátországi szervezetek kiküldöttei megjelentek. Zagreből magából kevés demokrata jelent meg gyűlésen, szép számmal voltak azonban jelen a blokk hivei.

A gyűlés után kellemetlen incidens történt. A teremből kijövő

Antics Bozsival becskereki kiküldött részvételével.

Dr. Mihajlovics Szvetiszlav délbánsági radikális párti képviselő vasárnap Becskereken tartózkodott, ahol részt vett a radikális párt bizalmas értekezletén.

Pribicevics Szvetozárt egy fiatalemberekből álló csoport záptojásokkal mezdobálta. A rendőrség megkísérelte a zavargók szétkergetését, miközben a fiatal emberek csoportjából néhány lövés dördült el. Sebesülés nem történt. Pribicevicsnek közben sikerült egy autóban eltávozni a zavargás színteréről.

Beogradi radikális körökben elterjedt hírek szerint Pribicevics támadói a nacionalista ifjúságból, tehát épen Pribicevics eddigi leghívebb támaszaiból kerültek ki. Demokrata körökben a zagrebi események miatt nagy kedvetlenség uralkodik és kedvezőtlen választási előjelnek tekintik.

A Magyar Párt választási előkészületei

Megkezdődik a magyar szavazók összeírása

Sentáról jelentik: Vasárnap délelőtt a sentai Magyar Párt szervező- és intéző-bizottsága ülést tartott, amelyen a bizottság tagjai csaknem teljes számban megjelentek.

Az ülést dr. Solti Ádám pártelnök nyitotta meg. Röviden ismertette a választásokra folyó előkészületeket és hangsúlyozta annak a szükségét, hogy a magyarságnak a párt kebelén belül kellőképpen szervezkednie kell a választások sikere érdekében. Ennek első feltétele, hogy a választói jogosultsággal bíró magyarokat a választói listára felvegyék. Az idő rövidségére való tekintettel szükséges, hogy a magyar párt az előkészületeket mielőbb megkezdje.

Keczei-Mészáros Ferenc dr. párttitkár beszámolt a párt suboticei üléséről és ismertette a suboticei Magyar Párt választási előkészületeit. Azt javasolta, hogy a sentai párt is hasonlóképpen szervezze meg az ottani választási előkészületeket. Ebből a célból Senta városát és környékét kerületekre kell felosztani, hogy a szervezés könnyebben megtörténhessen.

Dr. Csettle János is rámutatott a kerületi beosztás előnyeire. A bizottság elhatározta, hogy Senta városát és környékét tizenhárom kerületre osztják fel és minden kerületben két-háromtagú bizottságot alakítottak. Ezek a bizottságok felhívják a magyarságot a csatlakozásra és kellő utbaigazítással látják el a magyar választópolgárokat. Amíg a bizottságok munkájukat megkezdik, a párt vezetősége a párt helyiségében az érdeklődőknek minden nap délután 6 és 7 óra között felvilágosítást nyújt.

A suboticei Magyar Párt vasárnap délután 3 órakor a Népkörben dr. Sántha György elnöklete alatt szervezkedő ülést tartott, amelyen a bizalmi férfiak nagy számban jelentek meg. A megjelentekhez dr. Nagy Ödön tartott beszédet. Többek közt a következőket mondotta:

Mi a Magyar Párt zászlaját azért bontottuk ki, hogy a nemzeti kisebbségek alávetett állapota szün-

jék meg és minden állampolgár ugyanazt az állampolgári jogot élvezze.

A magyarság ezt az eredményt csak úgy érheti el, ha az ország közigazgatási és parlamenti életében részt vesz s ha ott sulya van.

Sulyt, erőt pedig csak az ad, ha a magyarság minden rétege, minden csoportja összetart, összefog. Ezért van az, hogy a mi programunkban lefektetett eszmék és gondolatok a különböző politikai elvek és világlátások letompításából születtek meg és abban egyesítve van minden politikai hitvallás.

Alakulásunk nem jelenti az eszmék teljes egységét, mert egyedüli célja csak az volt, hogy egy zászló alá hozza az egész magyarságot és annak minden igaz barátját.

Hogy programunkból mit és mennyit valósíthatunk meg, az tisztán rajtunk áll. Egy bizonyos, hogy konkrét politikai eredményeket csak úgy mutathatunk föl, ha minden önző egyéni érdeket és személyes érvényesülési vágyat félretéve, minden értéket erényünket lehellőzzük a magyarság asztalára.

A közszereplés ma nem dísz, hanem nehéz munkát jelent, szem előtt kell tartanunk azonban mindig a párt történelmi hivatását.

Nekünk ma csak az ittélő magyarság szent ügyére szabad gondolnunk s járjon az minél nagyobb áldozatokkal, annál nagyobb önmegtartással, erőnknek annál nagyobb megfeszítésével kell törekednünk a cél elérésére.

Ne töprengjünk most a multakon, amikor a jövő utjait kell előkészítenünk.

Ennek a magasztos feladatnak szolgálatában egyesülnünk, szervezkednünk kell. A munka megkezdődött: minden magyarra szükség van.

Sokan vagyunk itt olyanok, akik csak most kapcsolódunk bele a politikai életbe, akik hivatásos politikusok nem vagyunk, akik nagy neveteket nem hoztunk magunkkal, eddigi küzdelmünkkel is azonban csak előnyére váltunk a pártnak, mert kulturális felkészültségünket, szellemi, gazdasági és erkölcsi erőnket pátra és elszántan hocsátottuk a párt rendelkezésére.

Sokhoz szólok most, akik nincsenek jelen s akiknek politikai mult-

juk, személyes sulyuk, fajsulyuk van, akik a magyar összetartás eddigi erőpróbáiról lemaradtak: szíveteken fekszik-e a zászlónk becsülete? a magyarság sorsának megjavítására megszabott uton haladók vagytok-e velünk együtt haladni?

Magyarok vagytok-e? s azok akartok-e maradni? Feleletet várunk.

En nem keresem az ellentéteket, de úgy érzem, hogy a most meginduló szervezkedési munkálatokban mindenkinek részt kell venni, aki a magyar névre méltatlanná válni nem akar.

Aki nem tart velünk, aki távolról szemléli a Magyar Párt sorsát, az ellenünk van.

Táborunk napról-napra gyarapszik. De azért lázas szervezkedésre, összműködésre van szükség. Csak erős munka és harci kedvvel lehet győzni.

Az értekezlet kijelölte a választópolgárokat összeíró bizottságok elnökeit és tagjait úgy a belterületen, mint a külterületen. A bizottságok kiegészítik magukat s megteszik a szükséges előkészületeket. Amennyiben eldől az, hogy a magyarság egyteme megkapja a választójogot, a bizottságok nyomban megkezdik uccánként és házanként a Magyar Párt tagjainak összeírását. A jegyzéket két napon belül beterjesztik a pártvezetőséghez, amely ellenőrzi azt, hogy a jogosultak fel vannak-e véve a névjegyzékbe s a kimaradottak felvétele érdekében közös kérvényt ad be.

A megjelentekhez végül dr. Sántha György elnök intézett nagyhatású buzdító beszédet.

Harc 73.000 hold földért az állam és Délbánát közt

Jóváhagyták a délbánsági ármentesítés munkálatait

Becskerekéről jelentik: A földművelésügyi minisztérium jóváhagyta a torontálmezei folyamérnöki hivatal ármentesítési tervzetét a Csenta, Baránda és Popova délbánsági községek és Pancsevó között elterülő 73.000 hektáros terület lecsapolásáról. Az ármentesítési munkálatok költségeit kétszáz millió dinárban irányozták elő, mely összeget a földművelésügyi minisztérium jövő évi költségvetéséből már felvettek, úgy hogy a munkálatok előreláthatólag a tavasszal már megkezdődnek.

A tervnek nagy jelentőséget ad az, hogy 73.000 hold kiterjedésű földet művelhetővé tesznek és a lecsapolás után a most víz alatt, parlagon fekvő vidék a Bánság legkiterjedtebb termőföldje lesz.

A szóban forgó területek tulajdonjoga még nincs eldöntve, minthogy emiatt jelenleg pör van folyamatban az állam és a földesurak között.

Az árterületet ugyanis még 1852-ben egy császári pátena a környéken levő tizenegy falunak adományozta azzal a feltétellel, hogy a községek mentén gátakat építenek. A községek azonban anyagi eszközök híján ezt a feltételt nem tudták teljesíteni, miért is 1912-ben a magyar kormány a földesurak visszatartását és elhatározta, hogy az ármentesítést a magyar állam maga fogja keresztülvinni. A közbejött háború azonban ennek a tervnek a végrehajtását megakadályozta. A háború után Narodna Uprava (a novisadi Nemzeti Tanács) elkobozta az állami földeket és a környező községeknek ajándékozta, később azonban ismét visszavette állami tulajdonba. A községek nem voltak hajlandók ezt elismerni és kártérítési igényekkel léptek fel az állammal szemben. A fentemlítt terület tulajdonjoga kérdése most a legfelsőbb bíróság előtt lecszik, amely végleg el fogja dönteni, hogy kié a vitás 73.000 hold föld.

Petőfi ünnepek a Vajdaságban

A suboticei és sentai Petőfi ünnepélyeken több ezer ember vett részt

Az 1923-ik évet a Vajdaság magyarsága Petőfi-nevével köszöntötte, Suboticán, Sentán s több kisebb községben voltak Petőfi-ünnepélyek s a Petőfi kultusza jelében egyesült magyarság mintha biztató jelt látott volna a kultura közösségében való egyesülésre abban, hogy az ünnepélyeket a szlávok impozáns érdeklődése kísérte.

A suboticei Népkör Petőfi ünnepélye a magyar polgárság ünnepe volt. A város magyar társadalmának minden rétege jelen volt az ünnepélyen. A Népkör helyiségeibe lehetetlen volt a publikumot elhelyezni, százan és százan kénytelenek voltak visszafordulni.

Az ünnepség mindvégig méltóságos és lelkes volt.

Az ipartestületi dalárda Lányi Ernő vezetése alatt Mi volt nekem a szerelem című Petőfi dalt énekelte. Az ünnepi beszédet dr. Havas Emil tartotta. Petőfi jelentőségét méltatta igen hatásosan. Azt fejtette ki, hogy a politikusok felparcellázhatják a világot, a diplomaták szétválaszthatják a népeket, de az igazi nagy művészek szelleme és emléke erősebb ezeknél. Az ünnepi beszédet a nagy publikum megértéssel haligatta. Fajth Ilonka nagyon szépen szavalt két Petőfi verset, Reiter Ilonka a maga kiforrott művészetével gyönyörűen, szívhez szólóan énekelte Petőfi verseket Lányi Ernő dalaira. Ruttkay Márta, aki a Szeptember végén s az Egy estém

otthon című Petőfi verseket szavalt, nagyon megnyerő előadó. Bartek László a Füstbe ment tervet szavalt el szerbül Zmaj Jovan Jovanovics fordításában. Fried László Endrődi Sándornak Petőfi halálának ötvenedik évfordulójára írt ódáját szavalt el nagy hatással. A hitet és bizodalmat keltő ünnepséget a dalárda éneke zárta be.

Az ünnepély után táncvigalom volt.

Azzal, hogy a Népkör felkarolta a Petőfi-ünnepség rendezésére vonatkozó gondolatot, helyet adott az ünnepség rendezésének, azaz lett, amivé lennie kell: a magyar kultura otthonává.

Január 7-ikén újabb Petőfi-ünnepséget rendez a Népkör.

Sentán nagyszámu haligatóság előtt folyt le a Petőfi Sándor születésének századik évfordulója alkalmával rendezett ünnepély. Garai Vilike prologusa nyitotta meg az ünnepélyt. Az ünnepi beszédet Havrán György tartotta, aki lelkes szavakkal emlékezett meg Petőfiről.

Virág Erzsike magyar nyelven, Wittich Juliska angolul, Offner György franciául, König Gyula németül és Hahn Gyula szerb nyelven szavalt Petőfi verseket.

Biliczky Juliska Petőfi-melodramát adott elő, Klazonik Lehel vonósnyegese után a sentai dalárda megzenésített Petőfi-verseket énekelte. A nagyszerű előadás jövedelmét a városi szegények között osztják szét.

Mi akik most itt megjelentünk nemcsak a suboticei magyarság tiszteletét és nagyrabecsülését hoztuk és adjuk át, de merem állítani, hogy a félmillió vajdasági magyar szíve nyilatkozik meg szavainkban.

Mindnyájunknak hő óhaja, hogy azon az igaz úton, amelyen eddig is vezetett — vezessen bennünket továbbra is.

Adj a Mindenható, hogy azokat a szent célokat és nemes eszméket, amelyek az igen t. Elnök urat hevitik és irányítsák — el is érje.

Isten áldása legyen Elnök uron, családján és politikai hitvallásán.

Sántha György dr. a Magyar Párt elnöke a következő meleg szavakkal válaszolt az üdvözlő beszédekre és szerencsekívánatokra: Hálásan köszönöm, hogy ellátogattak hozzám és köszönöm jókívánságaikat. Választon állunk, a helyzetünk most rendkívül nehéz, de mi kitartással és türelemmel bizunk igazságunkban. Nyugodtan várjuk a fejleményeket.

Szilveszter

Estendőforduláskor jövedv bucsuztatja a kikopott, megunt, csalódást hozott ó évet és jövedv köszönti az újat, reményességekkel és várakozással. Mulatság, zene, műkedvelő előadások, éjfélikor eloltott lámpa, kéményseprőköszöntő és a szerencsemalac sivalkodása elmaradhatatlan hagyománya tartotta Szilveszter éjszakáját. Az egyesületek mindenütt, az ország valamennyi részében, Szilveszter-estélyt rendeztek. A kávéházakat mulatókat, vendéglőket és kocsmákat megtöltötte az újév-váró közönség és reggelig tartott mindenütt a zeneszó, vigáság, az évfordulót köszöntő mulatság.

Mint mindenütt, úgy Suboticán is számos Szilveszteri előadás és táncmulatság volt hétfőn este.

A Suboticei Kereskedelmi Egyesület

(Lloyd) Szilveszter-estélyén nem volt előre megállapított műsor s az estély táncsal kezdődött. Az erkélyen elhelyezett katonazenekar éjfélikor gyászindulóval temette a letűnt esztendőt, majd vidám indulóval köszöntötte az új évet.

A meglepett előkelő, szép közönséget Nedeljkovics Milos dr. tanár üdvözölte szerb nyelven az új év alkalmából és utána Popovics György kereskedelmi iskolai igazgató mondott magyar nyelven üdvözlő szavakat.

Ezután D'Arin Zacharia, a kiváló román basszista néhány szép dalt adott elő osztatlan sikerrel.

A közönség a hajnali órákig együtt maradt.

A suboticei Nemzeti Színház művészei kabarészerű bohémestélyt rendeztek impozáns sikerrel, a színészegyesület javára.

A Sand a Fürst-vendéglőben tartotta műsoros Szilveszteri mulatságát. Az előadás szereplői kivétel nélkül nagy sikert arattak. Simonyi Böske ismert temperamentumával, művészi készség-

gel adott elő műdalokat és nagy megértéssel játszotta az újévi prologban a Jövő szerepét. A Dubaics-pár táncos énekszámai viharos tapset provokáltak. Fried László nagy hatással szavalt Endrődi Sándor Petőfi emlékversét.

A Katholikus Legényegylet teremtő zsutolásig megtöltötte a Szilveszter ünnepelő közönség, amely zajos tapsokkal honorálta a műkedvelő előadás szereplőinek ügyes számain. Különösen Simonyi Böske művészi rutinnal előadott számai keltették nagy sikert.

A sentai Tűzoltóestélyt vasárnap este jól sikerült Szilveszter-estélyt rendezett, amelyet gondosan és ügyesen előadott műkedvelő-kabaré vezetett be. Különösen Biliczky Juliska énekszámai és Benesik József kupléi arattak nagy tetszést. A többi számok is mind jók voltak.

Topolán a Bakai-féle vendéglőben a közönségi tisztviselők és előjárók rendezték a szegény gyermekek felruházására jól sikerült Szilveszter-estélyt. A Budli-asztaltársaság pedig a Patócs-féle vendéglőben ugyanerre a célra társasvacsorát.

HIREK

— Nincsiacs a királynál. Beogradból jelentik: A király vasárnap hosszabb kihallgatáson fogadta Nincsiacs Momcsilló dr. külügyminisztert.

— Változások a királyi udvarnál. Beogradból jelentik: *Toporovics* Boriszlávot, a király adjutánsát, *Jozipovics* ezredest, a királyné első adjutánsát és *Jovicsics* alezredes udvari marsalt felmentették állásától. A magas udvari méltóságokban történt változás politikai körökben nagy feltűnést keltett. *Jovicsics* alezredest, akinek egyébként minden törzstisztviselői vizsgálója, de mint az udvari szokások alapos ismerője nevezetes, Osijekre helyezték egy parancsnoksághoz.

— A vajdasági kereskedők és iparosok választási gyűlése. Novisadról jelentik: A novisadi kereskedelmi- és iparkamara a vajdasági kereskedelmi és ipari egyesületek bevonásával hétfőn délelőtti ülést tartott, amelyen a választásokon tanúsítandó magatartásukkal foglalkoztak. Elhatározták, hogy a kereskedők és iparosok azt a pártot fogják támogatni, amely az ő körükből is vesz fel jelöltet a listájára.

— Megalakult a subotica ujságíró szindikátus. A suboticei hívtásos ujságírók hétfő délelőtti a Lloyd helyiségében értekezletet tartottak, amelyen megalakították az ujságíró munkások országos szövetségének suboticei csoportját. Az ülésen megválasztották a szindikátus vezetését: Elnökké *Dette* János dr., alelnökké *Vukov Lukácsot* választották. Az ujságírók szakszervezete kimondta, hogy ljubljanai központhoz csatlakozik.

— Jovanovics Ljuba jelöltsége. Beogradból jelentik: *Jovanovics* vallásügyi minisztert a Bocca di Cattero-i és északdalmáciai kerületben is listavezetőnek fogja jelölni a radikális párt.

— Megalakult a becskerekeli ujlakásbizottság. Az új lakástörvény értelmében Becskereken is megalakult az új lakásbizottság, melynek elnöke *Grubics* Andrija dr. városi főjegyző lett. A bizottság tizenkét háztulajdonosból és tizenkét lakóból áll.

— Osijek az új főispán ellen. Beogradból jelentik: Hétfőn délelőtti 30 tagu osijeki küldöttség jelent meg *Pasics* miniszterelnöknél radikális képviselők vezetésével és tiltakoztak *Gabrek* főispánnak már a lapokban is publikált kinevezése ellen. Elmondották, hogy *Gabrek*nek hiányzik a szükséges kvalifikációja is és kérték a kinevezés hatálytalanságát. *Bosics* eddigi főispán két év alatt bebizonyította rátermettségét, ezért az ő újabb kinevezéséhez ragaszkodnak.

— Behívások fegyvergyakorlatra. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli kerületi katonai parancsnokság január 1-én több 24—30 éves szláv és nem-szláv hadkötelest egyhavi fegyvergyakorlatra hívott be.

— A liberális és haladópart szervezkedésének hudarca. Hirt adtunk arról, hogy néhány politikus újból fel akarta támasztani a régi haladó és liberális pártokat. Mint Beogradból jelentik, az alakuló gyűlés nagy részvétlenség mellett folyt le vasárnap a Srpski Kralj szállodában. A mozgalom kezdeményezői közül ott volt *Novakovics* Milota, dr. *Goranin* Vlada, *Zsivaljevics* Gavro és még néhány a régi szerb politikai életből ismert politikus.

— Az 1903. évi hadkötelesek összeírása. Az egyes katonai ügyosztályok megkezdték az 1903-ik évben született hadkötelesek összeírását. A lajstromozás egyenlőre az anyakönyvi kimutatások alapján történik, amit később személyes jelentkezésekkel fognak kiegészíteni.

— Pasis titkárának novisadi tanácskozása. *Novisadról* jelentik: Vasárnap Beogradból Novisadra érkezett *Janits* Vojiszlav, *Pasics* miniszterelnök titkára és a főispáni nivataiba ment, ahol értekezlet volt *Janics* Vojiszlav, *Szlepcevic* főispán, *Juricsics* ezredes, aki az Or. In. Na. beogradi csoportjának az elnöke és *Hadzsi* Koszta dr. között. Az értekezletről nem adtak ki értesítést. Hír szerint *Juricsics* ezredes lesz a nacionalista ifjak novisadi listavezetője.

— Halálra ítélték *Narutovic* gyilkosát. *Varsóból* jelentik: A varsói bíróság szombaton tárgyalta *Narutovic* elnök gyilkosságának bűnpörét. *Niewiadomski* festő helyesbíró tettét, bűnösnek vallja magát és a zárszó alkalmával azt kérte, hogy ítélték halálra. A bíróság a vádlottat halálra ítélte.

A Magyar Párt ujéve

A Magyar Párt végrehajtó bizottságának tagjai hétfőn délelőtti felkeresték dr. Sántha Györgyöt, a párt elnökét, hogy az újév alkalmából a párt jókívánságait tolmácsolja.

Az üdvözlő beszédet dr. Nagy Ödön tartotta, aki a következőket mondotta:

A Suboticei Magyar Párt intéző bizottsága jelent itt most meg, hogy az új év küszöbén őszinte tisztelettel és ragaszkodó szeretettel üdvözlöjje.

Nagy tisztesség az nekem, hogy az adott megbízás folytán épen én köszönhetem, aki itteni pályafutását és közéleti munkásságát végig kísérem s így bátran állíthatom, hogy mindig mintaképe volt a politikai tisztességek és az elvhűségnek. Büszkén mutathatok rá, hogy bármilyen irányt követek is, mindig igaz uton járt és hogy közéleti s társadalmi szereplése egyaránt tiszta és ideális volt.

Ha több érdeme nem is volna, csak az, hogy e nehéz időkben habozás nélkül fogadta el a Magyar Párt vezetését s azóta lelke és fegyverei tisztaságával fáradozott és harcol a magyarság szent ügyéért, — ezért egymagában is méltó minden tiszteletünkre és minden hálaunkra.

Tanuságot tehetünk, hogy amióta a vajdasági magyarság sorsának politikai irányításában a vezető szerepet elvállalta, példát adott mindnyájunknak a közéleti munkásság önzetlen, lelkiismeretes, hű teljesítésében.

Erős magyar szív és friss lendület, izmos kezdeményezés és bátor akarás, kristálytisza karakter és a magyarság szent eszményeinek üdve irányítja minden lépését. Olyannak ismertük meg, aki nemcsak a magyarság egyetemes érdekeiért, de a szociális igazságokért, az általános emberi eszmékért, a gyors ütemű demokratikus haladásért is egyformán síkra száll s ezen szent eszmékért és igaz barátja.

— **Az országos Német Párt nagygyűlése.** Apatinból jelentik: Az országos Német Párt január 21-én Apatinban nagygyűlést tart, amelyre a központból dr. Kraft István, dr. Moser János és Train Mihály fognak ez alkalomból Apatinba érkezni. A nagygyűlés iránt Apatinban nagy érdeklődés nyilvánul meg, amennyiben egyike a párt legerősebb központjainak és ahol legtöbb kilátása van eredmények elérésére.

— **A vršaci rokkantak gyűlése.** A vršaci rokkantak 1923 január 15-én Vršacon gyűlést tartanak helyzetük javítása érdekében. A vršaci rokkantak gyűlésén a beogradi központ is képviselteti magát.

— **A novisadi telepesek meggyeztek a várossal.** Novisadról jelentik: A novisadi telepesek vasárnap délelőtt gyűlést tartottak a városházán. A város még harminc év előtt 147 hold földet osztott ki telepesek között azzal a kötelezettséggel, hogy a 30 év lejártával, ami most van, a földet váltsák meg és a vételár felét most, a másik felét tíz év múlva fizessék ki. A telepesek fizetési halasztást kértek a várostól. Az egybegyűlt telepesek előtt Frank János, aki a várossal való tárgyalások vezetésével volt megbízva, kijelentette, hogy a város fizetési halasztást adott április 1-ig és hogy nem kell a vételár felét, hanem csak egy harmadát megfizetni. A telepesek meglepedéssel vették tudomásul a város határozatát.

— **Tavaszi időjárás ujesztendőkor.** Karácsony óta decembert meghazudtoló enyhe, szinte tavaszias időjárás van egész Közép-Európában. Vasárnap és hétfőn újév napján már kirándulók mentek Suboticáról Palicsra „enyhülést keresni a meleg ellen”. A hőmérséklet tíz fokon felül volt. Az enyhe tavaszias időjárás az időjósok szerint azt jelenti, hogy még március-áprilisban is szükségünk lesz a bundára.

— **Eljegyzés Csajkás Terike és Krizsán Antal Bajtók jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

— **Aki más helyett zárátja le magát.** *Becskerekéről* jelentik: Sipos János becskereki lakost az ottani törvényszék régebben ötnapi fogházra ítélte. Sipos maga helyett Krizsán János becskereki napszámot küldte el a törvényszékre, hogy leülje a büntetést. Krizsán Sipos neve alatt jelentkezett és kitöltötte az ötnapi fogházat. A becskereki törvényszék emiatt most mindkettőjüket husz-husz hónapi fogházra ítélte.

— **Szilveszteri szurkálás.** Takács Mihály 19 éves Halasi-uti lakos vasárnap éjjel szilveszteri hangulatban, erősen ittas fővel hazafelé tartott. A volt Petőfi-uccai kaszánya, a jelenlegi csendőrlaktanya előtt elhaladva ismeretlen tettesek megtámadták, a magával tehetetlen embert letéperték és a dulakodás hevében, a bal szeme fölött mély sebet okozva, megszurták. Allapota súlyos. Beszállították a kórházba.

— **Agyonlőtte a vadásztársát.** *Becskerekéről* jelentik: Hétfőn tárgyalta a becskereki törvényszék Lukasev Szrija kadosai gazdálkodó ügyét, aki egy vadászat alkalmával véletlenül agyonlőtte Popov Szeretiját. Lukasev fegyvere nem volt lezárva, miért is vadásztársa, Paics Vászta, le akarta zárni. A fegyver eközben elszűlt és súlyosan megsebesítette Popov Szeretiját, aki nyolc nap múlva belehalt sebesülésébe. A becskereki törvényszék Lukasevet és Paicsot gondatlanságból okozott emberölés miatt két-két hónapi fogházra ítélte.

— **Segítség a menekült oroszoknak.** Ilyen címmel közölt vasárnap a Bácsmegyei Napló egy hírt, amelyben a menekült oroszok kéri az irgalmas szívű embereket, járuljanak hozzá, hogy a karácsonyukat idegenben eltölteni kénytelen orosz emigránsok a szent ünnepet megülhessék. Róna Árpád a Városi kávéház üzletvezetője törzsvendégei között 200 dinárt gyűjtött az orosz menekültek karácsonyára. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Öngyilkos lett újevkor.** Futó Lukács 59 éves VI. körű lakos Szilveszterkor, hétfőre virradó éjjel, részegségében felakasztotta magát. Tettét állítólag azért követte el, mert javithatatlan alkoholista lévén, nem tudott az italtól szabadulni és állandóan részeg volt.

— **A jegyző bora.** Vajtner Antal kudziői jegyzőt Kiszsám községbe helyezték át. Az új állomáshelyén hurcolkodás közben elloptak tőle egy hordó bort. A vatini csendőrség a tolvajt Iszajlov Vászta személyében kinyomozta. Iszajlovnál meg is találták a bors hordót, de bor nélkül. A tolvajt letartóztatták.

— **Matuzsálemek hazája.** A Vajdaságban úgy látszik Vršacon élnek leghosszabb ideig az emberek. A múlt esztendő utolsó két hetében elhalt 16 ember közül nyolc volt hetven éven felül, három életkora pedig a nyolcvan évet meghaladta. A kedvező halálozási statisztikát a vrsaciak összefüggésbe hozzák a jó levegőn kívül a kitűnő vrsaci vörösbórral, amit ott nagyon olcsón mérnek.

— **Letartóztatott tolvaj.** *Becskerekéről* jelentik: Ifkovic Branko 25 éves, idvornoki illetőségű vaskereskedőjét a Braun-féle vaskereskedésben nagyobb mennyiségű vasárut ellopták. A lopást észrevették, mire a rendőrség Ifkovicot letartóztatta.

— **Szerelmi bánatában megmérgezte magát.** Jucsics Annus 27 éves cselédleány viszonyt folytatott egy oroszral, aki el akarta venni feleségül. Gazdája azonban ellenezte házasságát, üldözte, amiért az orosz szerető, mire a kétségbeesett leány elkeseredésében zsirsódát ivott. Beszállították a kórházba.

— **Utfevelét 30 dinárért 24 óra alatt vizumozzuk.** Szmatara, Pašičeva-utca 2. Telefon 131. Habára utazási iroda.

— **Halálos bünt követ el, ki ruháját nem Bün és Gombos ut szabónál készítetté.** Karadžičeva-utca 6. Bány-köz.

— **Mindenkinél többet fizet brilliánsért, aranyért és ezüstért.** Blaha és Nyilas Subotica, Pašičeva-utca, edénypiac.

— **Suboticán az egyetemes hely, ahol elsőrendű orosz zenekart játszik.** Minden este teljes zenekar Fierst István éttermében. Vasár- és ünnepnap egész éjjel nyitva.

Boldog újévet kíván vendégeinek, jóbarátainak és ismerőseinek
Vidra Mihály
a Dárany szálloda éttermi főpincére.

Igen tisztelt vevőimnek, jóbarátainak és ismerőseimnek ez uton kívánok boldog újévet.
Vel. Bečkerek, 1922. dec. 29.
Kohn Ignác
bor- és szeszárú nagykereskedő

Tisztelt vevőimnek, jóbarátaink és ismerőseimnek
Boldog újévet kívánok!
Vel.-Bečkerek, 1922. dec. 29.
Ivanitza Ferdinand Károly
üvegkereskedő

Álhir Pletikoszics főispán lemondásáról

Meghíusult a bunyeváccal való megegyezés

Ma Suboticán az a hír terjedt el, hogy a bunyevác és radikális párt közötti tárgyalások következtében dr. Pletikoszics András főispán-polgármester benyújtotta lemondását. Ezzel a hírrel szemben a *Bácsmegyei Napló* munkatársa feltétlenül megbízható helyről a következőkről értesül:

A bunyeváccal való tárgyalások folytatására hétfőn Suboticára érkezett dr. Radonics Jován vezetésével több radikális képviselő Beogradból. A hétfői tárgyalások folyamán a bunyevác-sokác párt előterjesztette követeléseit, amelyek szerint a városi közigazgatás átvételét kéri a maga számára, továbbá a kötelező vallásoktatás biztosítását, ezzel szemben azt a kötelezettséget vállalta, hogy a kormányval szemben a választások alatt nem lép fel támadólag. Pletikoszics főispán a tárgyalások folyamán azonnal kijelentette, hogy ha hajlandóság van a követelések teljesítésére, az ő személye ne legyen akadály, ő kész lemondani.

A radikálisok a bunyevác párt követeléseit nem fogadták el, a tárgyalások meghíusultnak tekinthetők, minnek következtében dr. Pletikoszics lemondását nem is nyújtotta be.

NYILTTÉR.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Fodor László ur cégemtől kilépett és a cég részére semmiféle megbízása nincs. Saját nevem alatt az üzletet tovább vezetem.

Tisztelettel
Stuprich György
fűszerkereskedő.

9491

Van szerencsém a t. vevőim tudomására hozni, hogy Kriszháber Gyula cégtől kilépettem és egyben Karácsonyi Lajos céggel társultam. Ezuton kérem a t. vevőimet, hogy a jövőben is a legnagyobb bizalommal legyenek irántam és egyben kérem továbbra is pártfogásukat.

Szabó Sándor

KÖRZŐ

Ezren egy ellen

1001 kaland 3 részben. Főszerepben: **MACISTE.**
I. rész: **A halál torkában**, 5 felvonásban.

jan. 1-től
jan. 3-ig
hétfőtől—
szerdáig

LITKA

Neptun leánya

dráma 5 felvonásban.
Főszereplő: ANITA FELLERMANN.

jan. 1-től
jan. 3-ig
hétfőtől—
szerdáig

Apróhirdetések

Elveszett egy S. Apics Béla névre szóló Kegényegyleti tagsági könyv. Becsületesen megtaláló adja te a kiadó hivatalban.

Főmolnár állást keres, ma-lom eladás miatt. László György főmolnár Vranjevo (Bánát) Magyar-utca 1076. 9471

Koresck szobát kettőt konvával, kettőt konyha nélkül és külön szobákat Somborba. — Cimeket Sombori Ruski Odbor kérek. 9497

Fűszerkereskedő segéd — azonnal belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 933

Apolóné intelligens, szolid azonnal felvétetik. Ajánlatok délután 2-4-ig. — chumann Vilsonova ul. 21. szám. 9464

Két butorozott szobát a központban keres magános ur. Ajánlatok a Hotel National 1. szoba. 9488

Hármas szobák Wertheim szerény eladó. 97 hold föld Kaptan Bánátban 17 e er koronáért holdankent eladó. Gergő Antal, Barátok temploma mellett. 9364

Fifi Krem és kölni víz

készít
PINTÉR FERENC
SZENT JÓZSEF
gyógytár a nagytemplom mellett. Subotica. 6659

A leghasznosabb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék

az amerikai Singer-varrógép

családok részére, valamint ipari és gyári célokra

Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)

Raktáron van

Singer

varrótű

Singer

olaj

Singer

Singer

Singer

Singer

cérna

Singer

selyem és mindenféle

Singer

pótalkatrészek

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York
Subotica, Strosmajerova ulica 7.

Képviselőtek: Sombor, Apatin, Odzsaci, Bezdán, Topola, Starakanizsa Senta, Ada. Központi képviselő az S. H. S. királyság részére: Zagreb Maruličeva ul. 5. Képviselő minden nagyobb városban. 8781